

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto 5.4.2016

Dnro: 1005/050416

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä verotusmenettelyn ja veronkannon uudistamiseksi

Suomen Apteekkariliitto toteaa kunnioittavasti seuraavaa:

Kyseessä on hallituksen esitys, jolla esitetään yhtenäistettäväksi veronkantoa koskevia menettelytapoja ja säädettäväksi Apteekkiverolaki. Apteekkiverolain säännökset vastaisivat sisällöllisesti pääosin voimassa olevan apteekkimaksulain säännöksiä. Apteekkiveroon liittyvät veronkantotehtävät siirtyisivät kuitenkin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselta (Fimea) ja aluehallintovirastoilta verohallinnolle. Vaikka uudistus toteutetaan valtiontalouden näkökulmasta kustannusneutraalisti, on sillä eräitä merkittäviä vaikutuksia apteekkitalouteen, erityisesti apteekin rahoitustilanteen näkökulmasta maksuajankohdan aikaistuuessa sekä apteekkarin vaihdostilanteissa.

Apteekkimaksu-nimen muuttaminen apteekkiveroksi on perusteltua, koska kyse on valtiosääntöoikeudellisesti verosta. Nyt tehtävän muutokset syyt ovat lähtöisin hallinnon sujuvoittamisen tarpeista ja sellaisenaan ymmärrettäviä. On kuitenkin tärkeää, että samassa yhteydessä huolehditaan apteekkimaksun (apteekkiveron) ja lääketaksan rakenteellisesta yhteydestä, joka on yksi apteekkijärjestelmämme peruspilareista. Vaikka maksun rakenteellinen periminen siirtyy verohallinnolle, tulee huolehtia, että sen määräytymisperusteiden valmistelussa lääkehuollon tarpeet kulkevat jatkossakin ensisijaisina.

Lääketaksa- ja apteekkimaksujärjestelmän perusajatus on taata lääkkeiden samanhintaisuus kaikille suomalaisille ja apteekkien maankattava verkosto. Apteekkimaksulla säädellään erikokoisten apteekkien suhteellista kannattavuutta lääkkeiden hintojen ollessa kaikissa apteeekeissa samat. Kaikkein pienimmät apteekit eivät maksa apteekkimaksua lainkaan, suurimmat maksavat valtiolle yli 10 prosenttia lääkemyynnin liikevaihdoistaan. Apteekkimaksu johtaa käytännössä siihen, että samasta lääkkeestä pieni apteekki saa suuremman katteen kuin iso apteekki.

Apteekkimaksun ja lääketaksan yhteys takaa maankattavan apteekkiverkoston sekä kansalaisten yhdenvertaisuuden lääkehuollossaan. Vaikka nyt hallinnon sujuvoittamiseksi apteekkimaksun/ -veron perintä irrotetaan lääkealan viranomaisista, on jatkossakin tärkeää varmistaa, että lääketaksa- ja apteekkimaksujärjestelmä kokonaisuutena toimivat varmistaen apteekkiverkoston kattavuuden ja järjestelmän perusteet.

Uudistuksen suurin haaste on apteekkiveron muuttuminen henkilökohtaiseksi veroksi. Hallituksen esityksen perusteluihin on kirjattu, että apteekkivero on uudistuksen jälkeenkin edelleen pienten ja suurten apteekkien tuloeroja taasaava erityinen maksu. Tämä pitää pääsääntöisesti paikkansa. Poikkeuksen muodostaa mm. sellainen tilanne, jossa apteekkari on ottanut haltuunsa uuden apteekin, mutta hoitaa samanaikaisesti apteekkia, josta on luopumassa. Tämän kaltaisissa apteekkarin vaihdostilanteissa apteekkiveroa määrättäessä ei jatkossa tasata maksua apteekkiliikekohtaisesti apteekkimaksun tapaan. Tämän vuoksi apteekkivero nousee apteekkimaksua suuremmaksi. Käytännössä esitys siis johtaa siihen, että apteekinvaihdostilanteessa verorasitus kiristyy. Henkilökohtainen apteekkivero ei tasoita apteekkimaksun hengen mukaisesti apteekkiliikkeiden välisiä taloudellisia toimintaedellytyksiä, vaan leikkaa apteekkarin henkilökohtaista tuloa. Tämä on periaatteellisesti merkittävä muutos apteekkijärjestelmään. Apteekkari voi vaihdostilanteessa joutua hoitamaan kahta apteekkia useamman kuukauden, jopa vuosien ajan, mikäli lupaprosessista valitaan hallinto-oikeuteen. Apteekkari ei voi itse omalla toiminnallaan vaikuttaa tilanteeseen.

Esityksen mukaan apteekkivero on verovähennyskelpoinen apteekkimaksun tapaan sinä verovuonna, jonka aikana apteekkimaksun määräytymisvuosi on päättynyt. Tämä on perusteltu ratkaisu.

Esityksessä ei oteta kantaa siihen, lukeutuuko apteekkiverovelka apteekin tilinpäätöksessä elinkeinotoiminnan varoihin. Apteekkariliitto esittää, että verotilillä olevat varat tai sijoitusrahasto-osuudet voivat olla elinkeinotoiminnan rahoitusomaisuutta ja siten nettovarallisuuden laskennassa huomioon otettavia varoja siltä osin, kun niiden arvo ei ylitä apteekkiliikkeen lyhytaikaisen vieraan pääoman määrää. Tämä linjaus vastaisi keskusverolautakunnan aiempia ratkaisuja (KVL 282/1996 ja KVL 198/1997).

Apteekkimaksun/-veron maksuaikataulu kiristyy huomattavasti. Eräpäivän siirto helmikuun viimeiselle päivälle aikais-
taa eräpäivää nykyisestä apteekkimaksukäytännöstä keskimäärin jopa kahdeksalla kuukaudella. Nykyinen apteekki-
maksu-ilmoitus on jätettävä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle verovuotta seuraavan toukokuun aikana. Apteekkimaksun suorittaminen tapahtuu tällä hetkellä neljässä erässä syys-joulukuun aikana. Apteekkivero erääntyy
jatkossa kerralla helmikuun viimeisenä päivänä. Tämä tulee aiheuttamaan suuria haasteita apteekkien rahoituksessa.

Helsingissä, 4.4.2016

Kunnioitavasti

Merja Hirvonen
Toimitusjohtaja
Suomen Apteekkariliitto